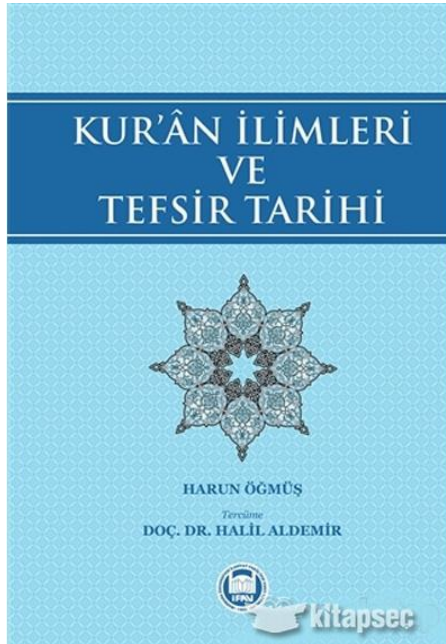

KİTABİYAT / BOOK REVIEW

Harun ÖğmüŖ, *Kur'an İlimleri ve Tefsir Tarihi*, çev. Halil Al-demir, İstanbul: İFAV Yayınları, 2015, 183 s.

Hazırlayan

OSMAN BAYRAKTUTAN ^a

Kur'an geçmişten günümüze kadar bize rehber olduğu gibi gelecekte de bize rehber olmaya Ŗüphesiz devam edecektir. Bir kitap ki bunca yıl okunup ve anlatılmasına rağmen hala tükenmemiŖ bilakis her yeni gün daha da okunmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Burda Kur'an'ın icazını Ŗüphesiz görmekteyiz. Kur'an bütün ilimler için asıl kaynak kabul edilmektedir. Bu konuda da baŖta tefsir olmak üzere diğer ilim dalları ile birlikte bu alanda çeŖitli çalışmalar yapılmaktadır. Biz de yapılan bu çalışmalar-dan birini inceleyeceğiz.

^a İğdir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü
osmanbayraktutan@hotmail.com

Kur'ân ilimleri muhkem-müteşâbih, vücuh-nezâir ve tenâsüb gibi Kur'ân-ı Kerim'e dâir bilgileri içeren ilimlerdir. Bunları ikiye ayırmak mümkündür: Bir kısmı garîbü'l-Kur'ân, i'câzu'l-Kur'ân, üslûbu'l-Kur'ân, muhkem-müteşâbih, müşkilü'l-Kur'ân, vücuh-nezâir gibi Kur'ân-ı Kerim'in dili ve edebî yönüyle ilgilidir. Diğer kısmı ise sebab-i nüzûl, nesh, Mekkî-Medenî gibi Kur'ân'ın nâzil olduğu şartlarla ilgilidir. Kur'ân ilimleri her ne kadar tefsir yöntemleriyle doğrudan ilgili değilse de satır aralarında tefsir yöntemleriyle ilgili kâide ve ilkeleri içerir. Bu kitapta Kur'ân ilimleri ve tefsir ilkelerinin yanı sıra tarih boyunca Kur'ân tefsiri hakkındaki belli başlı yaklaşımların ve tefsir çeşitlerinin kısa bir tanıtımını bulacaksınız.

Kitabı incelediğimiz zaman; önsöz, giriş, birinci ve ikinci bölüm, sonuç, kaynaklar ve indeksten oluştuğunu görmekteyiz. Önsöz bölümünde yazar Arapça yazılmış kitaplara müracaat edince onların çok uzun ve geniş olduğunu görmüş, sonra böyle bir kitaba ihtiyaç olduğunu düşünerek bu eseri kaleme almaya başlamıştır. Eserinde İcazu'l Kur'an, Müşkili'l Kur'an, Kıssasu'l Kur'an, Esbab-ı Nüzul ve Nesh gibi konuların önemli hususlarını ve tefsir tarihi usulüne ilişkin bazı konuları işlemiştir.

Giriş kısmı öncelikle Kur'an'ın ne anlama geldiği ve bu konuda yapılan bir kaç görüşe başvurarak açıklanmıştır. Devamında ise kelimeler konusuna değinilmiş ve kelimeler konusunda birkaç farklı görüş açıklanmıştır. Daha sonra Yedi Harf konusunu ele alarak bu konudaki farklı görüşlere yer vermiştir. Bununla beraber de kıraat farklılıkları konusunda da detaylı bilgiler verilmiş ve hadislerden faydalanarak bazı konular etraflıca açıklanmıştır. Kur'an'ın Mushaf haline getirilmesi, çoğaltılması ve harekelenmesi konusunu da ele alarak gerekli temel bilgilere yer verilmiştir. Bu bölümün sonlarında ise sûre, âyet gibi Kur'an'î terimlerin açıklamalarına yer verilmiştir.

Kitap da birinci amaç olarak atılan başlıkta Kur'an İlimleri (Ulumul- Kur'an) konusunu işlenmektedir. Bu konuda yazılan eserlerin isimleri ve yazarları açıklanmakta ve bu konuda ki bazı terimler hakkında bilgilendirme yapılmaktadır. Bu bilgilendirme

esnasında Kur'an'dan örnek vermek de ihmal edilmemektedir.

Birinci amaçtan sonra ise birinci ve ikinci bölümlere geçilmektedir. Birinci bölümde; tefsir ilminin tarifi, mahiyeti, diğer ilimlerle olan münasebeti konuları üzerinde durulmuş tefsirin insan hayatındaki önemine vurgu yapılmıştır.

İkinci bölüme; ağırlıklı olarak tefsirin İslam tarihindeki yeri ve önemi hakkında genel bir çalışma yapılmıştır. Öncelikle Hz. Peygamber dönemi, sahabe dönemi ve tabiin dönemi ele alınarak bu dönemde ki tefsir ve bu tefsirlerin metotları hakkında bilgi verilmektedir. Daha sonra tefsirin diğer ve önemli bir konusu olan tedvîn konusu ele alınmakta ve bu konuda yazılan eserler de isimleriyle birlikte kitapta yer verilmektedir. Ardından tefsir çeşitleri detaylı bir şekilde ele alınmakta, mezheplerin tefsir anlayışı da bu bölümde işlenmekte, günümüzde en çok başvurulanan tefsirler hakkında da bilgiler verilmektedir.

Sonuç olarak bu eser Kur'an'ı ele almaktadır. İlk olarak Kur'an ilimleri hakkında daha sonra da Kur'an'ın tefsir tarihi hakkında bilinmesi gereken gerekli gördüğü bilgileri işlemiştir. Gerek dili ile gerekse verdiği bilgilerin sadeliğiyle anlaşılır ve istifade edilecek önemli bir kaynaktır. Yazarımız bu eseriyle hem amacına ulaşmış hem de ilim ihsan yolunda eğitime faydası dokunmuştur.